

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Žrtve Kaznivih Dejanj](#) > [Pravice Žrtev – Po Državah](#) > 2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

Kako lahko prijavim kaznivo dejanje?

Kaznivo dejanje lahko prijavi katera koli oseba.

Kazniva dejanja se običajno prijavijo pri tožilcu ali preiskovalnemu organu:

- osebno (pisno ali ustno) – ustne prijave zabeleži predstavnik organa, ki vas bo vprašal o elementih in okoliščinah kaznivega dejanja, storjenega zoper vas, o identiteti storilca ter o morebitnih dokazih, ki jih imate;
- po telefonu – policija ima tudi brezplačno telefonsko linijo, imenovano „Phone Witness“ (Telefon za priče), prek katere lahko priče in žrtve anonimno prijavijo kazniva dejanja. Brezplačna telefonska številka je 0036 80555111, na njej pa sodelavci policijske uprave v Budimpešti 24 ur na dan sprejemajo prijave. Več informacij o telefonski liniji je na voljo v madžarščini na uradnem spletišču madžarske policije na naslovu <http://www.police.hu/en>;
- z vsemi drugimi komunikacijskimi sredstvi, tudi s klicem na telefonsko številko EU za klic v sili: 112.

Prijave lahko sprejmejo tudi drugi organi ali sodišča, ki jih morajo poslati preiskovalnemu organu. Če prijava zahteva takojšnje ukrepanje, jo je treba sprejeti.

Vse predložene prijave se takoj evidentirajo.

Kaznivo dejanje lahko prijavite anonimno, kar pomeni, da predložitev identifikacijskih ali kontaktnih podatkov ni obvezna. Vaša prijava mora vsebovati podrobne podatke o kaznivem dejanju. Organi ne zahtevajo uporabe posebnega obrazca za prijavo kaznivih dejanj.

Ni izrecnega roka za prijavo kaznivega dejanja, vendar bodo organi zavrnili vašo prijavo, če jo vložite po preteku določenega obdobja. To obdobje (tako imenovani zastaralni rok) običajno ustreza najvišji kazni za določeno kaznivo dejanje in traja vsaj pet let.

Za nekatera kazniva dejanja lahko vložite tudi zasebni predlog, ki je izjava, v kateri izrecno zahtevate, da je storilec kaznovan, in ki ga lahko vložite v 30 dneh po tem, ko ugotovite identiteto storilca.

Kako lahko ugotovim, v kateri fazi je moja zadeva?

Ovaditelj in žrtev, če ni vložila prijave, vendar je znana, sta obveščena o začetku preiskave.

Ovaditelja in civilnega tožnika je treba obvestiti o zavrnitvi prijave.

Sodišče odloči in vas obvesti o:

- zavrnitvi vaše zahteve, da postanete nadomestni zasebni tožilec;
- prekinitvi postopka, če preiskava, odrejena na podlagi vaše prijave, ki ste jo vložili kot zasebni tožilec, ni bila uspešna.

Med preiskavo vas lahko policija ali tožilec obvesti o:

- preiskovalnih ukrepah;

- imenovanju izvedenca v zadevi;
- prepovedi približevanja, izdani storilcu.

Kot žrtev kaznivega dejanja imate več privilegijev, ki vam omogočajo pridobitev informacij o preiskavi:

- lahko ste navzoči (vendar vaša navzočnost ni obvezna) na zaslišanju izvedencev, pri preiskavi prizorišča ali predmeta, dokaznih poskusih in v postopkih identifikacije osumljenca, o teh ukrepih pa vas morajo obvestiti, vendar se lahko takšno obvestilo opusti, če je to upravičeno zaradi nujnosti preiskovalnega ukrepa, in se mora opustiti, če drugače ni mogoče zagotoviti zaščite osebe, udeležene v postopku;
- pregledate lahko zapisnike vseh preiskovalnih ukrepov, pri katerih ste lahko navzoči, druge dokumente pa lahko pregledate le, če to ni v nasprotju z interesi preiskave;
- pri preiskovalnih ukrepih, pri katerih je vaša navzočnost obvezna ali dovoljena, vas lahko spremlja tudi vaš zastopnik, zagovornik in – če to ni v nasprotju z interesi postopka – polnoletna oseba, ki jo določite sami; če vas zaslišijo kot pričo, vas lahko poleg odvetnika, ki zastopa vaše interese, spremlja polnoletna oseba, ki jo določite sami;
- imate pravico, da vas v zvezi s kaznivim dejanjem, ki vas zadeva, na zahtevo obvestijo o:
 - izpustitvi ali pobegu toženca iz pripora pred sojenjem;
 - pogojnem odpustu ali dokončni izpustitvi ali pobegu osebe, obsojene na zaporno kazen, in prekinitvi izvrševanja njene zaporne kazni;
 - odpustu ali pobegu osebe, obsojene na pripor, in prekinitvi izvrševanja pripora;
 - odpustu ali pobegu osebe na začasnem neprostovoljnem zdravljenju;
 - odpustu, odhodu brez dovoljenja in odhodu za prilagoditev osebe na neprostovoljnem zdravljenju;
 - v primeru izobraževanja za mlade storilce kaznivih dejanj vas obvestijo o začasnem ali dokončnem odpustu, nedovoljenem odhodu iz institucije in prekinitvi takega izobraževanja;
- pridobite lahko kopije izvedenskih mnenj in dokumentov o preiskovalnih ukrepih, pri katerih ste lahko zakonito navzoči; druge kopije lahko pridobite le, če to ni v nasprotju z interesi preiskave, in šele po vašem pričanju kot priča; po zaključku postopka lahko na zahtevo dobite kopije vseh dokumentov, ki jih je pripravila policija ali tožilec;
- po koncu preiskave lahko pregledate sodne spise, vložite prošnje in predložite pripombe.

Ali sem upravičen do pravne pomoči (med preiskavo ali sojenjem)? Pod katerimi pogoji?

Da.

V kazenskem postopku država v okviru pravne pomoči dodeli naslednjo pomoč:

- osebno oprostitev plačila stroškov nadomestnih zasebnih tožilcev;
- zastopanje s strani zakonitega zastopnika za oškodovance, zasebne tožilce, zasebne stranke in druge zainteresirane strani ter za nadomestne zasebne tožilce.

Do take pomoči ste upravičeni, če se za vas v skladu z določbami zakona o pravni pomoči šteje, da jo potrebujete, vendar se pravica do zastopanja s strani zakonitega zastopnika dodeli samo žrtvam, zasebnim tožilcem in drugim zainteresiranim osebam, ki zaradi zapletenosti zadeve, pomanjkanja strokovnega znanja ali drugih osebnih okoliščin potrebujejo tako zastopanje, ker sicer ne bi mogli učinkovito uveljavljati svojih procesnih pravic, če bi na sodišču nastopili osebno.

Prošnjo za pomoč lahko vložite pri službi za pravno pomoč, tako da izpolnite en izvod obrazca, predpisanega za ta namen, vložniki pa morajo priložiti dokumente in/ali uradna potrdila, ki dokazujejo upravičenost do pomoči, ali predložiti uradno kartico, ki dokazuje njihovo upravičenost do pomoči.

Prošnje za pomoč lahko pri službi za pravno pomoč vložite najpozneje v pravdni fazi kazenskega postopka pred veččlanskim zasedanjem sodišča za sprejetje dokončne odločbe.

Če vam služba za pravno pomoč dovoli uporabo pravne pomoči, si lahko izberete ponudnika pravne pomoči iz registra, zagotavljenega v ta namen.

Ali lahko zahtevam povračilo stroškov (za udeležbo v preiskavi/na sojenju)? Pod katerimi pogoji?

Da.

Če v postopku sodelujete kot žrtev, zasebni tožilec, nadomestni zasebni tožilec ali civilni tožnik, vam bodo povrnjeni naslednji stroški, ki jih boste imeli vi ali vaši zastopniki:

- potni stroški in stroški nastanitve;
- stroški mnenja izvedenca, ki ste ga povabili s soglasjem tožilstva/sodišča;
- stroški celotnega ali delnega video ali zvočnega posnetka postopka/stenografije;
- stroški ene kopije spisa zadeve;
- stroški komunikacije (po telefonu, faksu, pošti, drugo);
- plačilo zastopnikom.

Vaše dejanske izdatke in dejanske izdatke vaših zastopnikov ter plačila zastopnikom vnaprej plačate sami, ne glede na vašo vlogo v postopku.

Stroški, nastali zaradi vašega sodelovanja v postopku kot priče (potni stroški, stroški nastanitve, stroški prehrane in stroški, povezani z izostankom z dela), bodo povrnjeni na vašo zahtevo.

Potni stroški: stroški, ki dejansko nastanejo v zvezi s potovanjem iz kraja prebivališča priče v kraj sodne obravnave in z vrnitvijo.

Stroški nastanitve: če se je zaslišanje priče začelo v času, ko bi se potovanje iz kraja prebivališča v kraj zaslišanja začelo v nočnih urah, bodo povrnjeni stroški komercialne nastanitve priče ali njene nastavitve v družinskem letovišču.

Stroški prehrane: priči bodo plačani, če je upravičena do povračila stroškov nastanitve ali če celotno potovanje iz kraja prebivališča v kraj zaslišanja in vrnitev ter zaslišanje skupaj trajajo več kot šest ur v enem dnevu.

Stroški, povezani z izostankom z dela: priča, ki ni upravičena do plačila za obdobje odsotnosti z dela zaradi zaslišanja, je upravičena do povračila 1,5 % najnižje pokojnine na uro za obdobje izostanka z dela, vključno s časom, ki ga porabi za potovanje.

Priča, ki je bila navzoča pri izvedenski preiskavi, mora dokazila o stroških poslati organu ali sodišču, ki je to preiskavo odredilo in ki bo po prejemu izvedenskega mnenja določilo znesek povračila.

Če kot civilni tožnik uveljavljate civilni zahtevek, bo sodišče tožencu odredilo plačilo vaših dejanskih izdatkov, dejanskih izdatkov vašega zastopnika in plačil zastopniku, če sodišče z razsodbo ugodi vašemu civilnemu zahtevku. Če zahtevku delno ugodi, bo moral toženec plačati sorazmerni znesek stroškov.

Če ste nadomestni zasebni tožilec, bo sodišče tožencu odredilo plačilo vaših dejanskih izdatkov, dejanskih izdatkov vašega zastopnika in plačil zastopniku, če je v vlogi tožilstva nadomestni zasebni tožilec in če sodišče toženca spozna za krivega.

Ali se lahko pritožim, če je moja zadeva zaključena še pred začetkom sodnega postopka?

Žrtev lahko v primerih, določenih z zakonom, vloži pritožbo, če je preiskovalni organ ali tožilstvo zavrnilo prijavo ali prekinilo preiskavo. V primeru zavrnitve prijave lahko žrtev preiskavo zahteva le, če je vložila prijavo.

Ugovor zoper odločitev o zavrnitvi prijave ali prekinitvi preiskave lahko vložite v osmih dneh od prejema obvestila o tej odločitvi. Če preiskovalni organ ali tožilstvo, ki je sprejelo odločitev, ugovoru ne ugodi, ga mora predložiti tožilcu, pooblaščenemu za njegovo presojo. Odločitev tega tožilca o ugovoru ne sme biti predmet nadaljnjih pravnih sredstev.

Ali sem lahko vključen v sodni postopek?

Sodišče po obvestilu o obtožnici določi datum sojenja in uredi vse potrebno za sojenje, sodne pozive in obvestila. Osebe, katerih navzočnost na sojenju je obvezna, so pozvane k udeležbi, obvestila pa se pošljejo osebam, katerih navzočnost na sojenju je dovoljena po zakonu.

Vrstni red dokaznih dejanj na sojenju določi sodišče. Postopek izvedbe dokazov se začne z zaslišanjem toženca, žrtev pa je običajno prva med pričami, ki se zaslišijo. Med zaslišanjem priče ne smejo biti navzoče nobene druge priče, ki še niso bile zaslišane. V primeru zaslišanja žrtve kot priče pa je dovoljeno odstopanje od tega pravila. Pravni zastopnik žrtve je lahko navzoč ves čas sojenja, da je lahko žrtev prek njega obveščena o vseh postopkih izvedbe dokazov, opravljenih v njeni odsotnosti.

Kakšen je moj uradni položaj v sodnem postopku? Na primer, ali sem lahko oziroma ali lahko izberem, da sem: žrtev, priča, civilna stranka ali zasebni tožilec?

Žrtev lahko po procesnem pravu v kazenskem postopku sodeluje v naslednjih štirih vlogah:

- priča: oseba, ki ima morda informacije o dejstvu, ki ga je treba dokazati;
- civilna stranka: žrtev, ki v kazenskem postopku uveljavlja civilni zahtevek (najpogosteje odškodninski zahtevek);
- zasebni tožilec: v primeru nekaterih kaznivih dejanj, določenih z zakonom, lahko žrtev sama izvaja pregon kot zasebni tožilec;
- nadomestni zasebni tožilec: v primeru nekaterih kaznivih dejanj, ki so sicer predmet kazenskega pregona, kot je določeno z zakonom, lahko žrtev nastopa kot tožilec.

Žrtev mora v primerih in s sredstvi, ki jih določa zakon, pričati ali drugače prispevati k postopku, če se to zdi potrebno za postopek izvedbe dokazov. Nasprotno pa se žrtev sama odloči, ali bo sodelovala kot civilna stranka, zasebni tožilec ali nadomestni zasebni tožilec.

Kakšne so moje pravice in obveznosti v tej vlogi?

Žrtev ima v vseh fazah kazenskega postopka pravico:

1. do navzočnosti pri procesnih dejanjih in do pregleda dokumentov, ki jo zadevajo, med postopkom (razen če zakon ne določa drugače);
2. do vložitve predlogov in ugovorov v vseh fazah postopka;
3. da ji sodišče, tožilec in preiskovalni organ zagotovijo informacije o njenih pravicah in obveznostih med kazenskim postopkom;
4. do vložitve vloge za pravno sredstvo v primerih, določenih z zakonom;
5. da jo v zvezi s kaznivim dejanjem, ki jo zadeva, na njeno zahtevo obveščajo o izpustitvi ali pobegu pridržanega toženca ali toženca, ki je bil obsojen na zaporno kazen ali je na neprostovoljnem zdravljenju.

Žrtev mora v primerih in s sredstvi, ki jih določa zakon, pričati ali drugače prispevati k postopku, če preiskovalni organ, tožilstvo ali sodišče meni, da je to potrebno za postopek izvedbe dokazov. To pomeni predvsem izpolnitev obveznosti pričanja, v zvezi s katero obstajajo izjeme, ki vključujejo primere, v katerih žrtev sploh ne sme biti zaslišana kot priča (npr. zaradi varovanja poklicne zaupnosti sporazumevanja med odvetnikom in stranko ali varovanja skrivnosti, zaupane duhovniku), in primere, v katerih lahko žrtev zavrne pričanje (npr. sorodnik toženca ali žrtve, ki bi lahko obremenile sebe ali svoje sorodnike).

Žrtev lahko v kazenskem postopku sodeluje kot civilna stranka in lahko že ob prijavi kaznivega dejanja navede, da namerava uveljavljati civilni zahtevek (običajno odškodninski zahtevek). Za uveljavljanje civilnega zahtevka ni treba plačati taks. V tem primeru sodišče v enem kazenskem postopku odloči o kazenski odgovornosti toženca in o civilnem zahtevku, kar je ugodno za civilno stranko, saj ji ni treba začeti pravnega postopka. Civilna stranka lahko med kazenskim postopkom vloži predlog za zaseg premoženja toženca, če obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da bo poplačilo terjatve onemogočeno.

V primeru kaznivih dejanj, opredeljenih z zakonom (napad, vdor v zasebnost, kršitev tajnosti korespondence, razžalitev, obrekovanje in nespoštovanje), lahko žrtev sodeluje kot zasebni tožilec. Žrtev mora zgoraj navedena kazniva dejanja prijaviti v 30 dneh od trenutka, ko je izvedela identiteto storilca. V prijavi mora navesti vse dokaze o kaznivem dejanju in izrecno izjaviti, ali zahteva, da se toženec kaznuje.

Kaznivo dejanje je mogoče sodišču prijaviti ustno ali pisno. Sodišče bo odredilo preiskavo, če identiteta, osebni podatki ali kraj prebivališča toženca niso znani ali če je treba ugotoviti lokacijo dokaznih sredstev. Postopek bo prekinilo, če med preiskavo ni bilo mogoče ugotoviti identitete storilca.

Sodišče bo določilo osebno zaslišanje, na katerem si bo prizadevalo doseči spravo med žrtvijo in tožencem. Če je poskus sprave uspešen, bo sodišče prekinilo postopek, sicer pa se bo postopek nadaljeval z javnim sojenjem.

Če žrtev umakne ali opusti obtožbo, bo postopek prekinjen. Podobne posledice veljajo, če se žrtev ne udeleži osebnega zaslišanja ali sojenja in če vnaprej ne zagotovi utemeljenega razloga za odsotnost ali če žrtve ni bilo mogoče povabiti, ker ni prijavila spremembe naslova.

Zasebni tožilec ima vse pravice, ki jih vključuje zastopanje tožilstva, vključno s pravicami, ki jih lahko uveljavlja med postopkom, in pravico do pravnega sredstva zoper odločbe sodišča.

Ko so izčrpane vse možnosti za pravno sredstvo, ki so na voljo med preiskavo, lahko žrtev v nekaterih primerih opravlja funkcijo nadomestnega zasebnega tožilca in se na sodišču sama zastopa v takih primerih. Med drugim lahko sodelujete kot nadomestni zasebni tožilec, če je bila prijava kaznivega dejanja zavrjena ali če je bila preiskava prekinjena zaradi dejstva, da dejanje ni bilo kazensko dejanje, ali če obstajajo razlogi za izključitev kaznivosti (npr. prisila, napaka, zakonita samoobramba ali neposredna nevarnost). Če je mogoče v posameznem primeru po zakonu sodelovati kot nadomestni zasebni tožilec, bo tožilec, ki odloča o ugovoru, žrtev posebej obvestil o tem.

Če je ugovor zavrjen zaradi zavrnitve prijave ali prekinitve preiskave, lahko žrtev v uradnih prostorih tožilstva pregleda dokumente, ki se nanašajo na kaznivo dejanje, storjeno zoper njo. Žrtev, ki deluje kot nadomestni zasebni tožilec, lahko pri tožilstvu prve stopnje, ki je obravnavalo zadevo, v 60 dneh od zavrnitve njenega ugovora vloži predlog za pregon. Pravno zastopanje (s strani odvetnika) nadomestnega zasebnega tožilca je obvezno. Sodišče odloči o sprejemljivosti predloga za pregon.

Ali lahko med sojenjem podam izjavo ali predlagam dokaze? Pod katerimi pogoji?

Žrtev ima pravico do zaslišanja med kazenskim postopkom. V skladu s pravnimi določbami žrtev nima samo obveznosti sodelovati v postopku izvedbe dokazov, ampak je tudi upravičena do sodelovanja v njem po lastni presoji. Žrtev lahko priča in dokaze predloži tudi drugače (npr. s predložitvijo dokumentarnih dokazil organu). V vseh fazah postopka lahko vloži predloge in ugovore. Žrtev se običajno zasliši prva med pričami.

Po tožilčevem govoru v imenu tožilstva lahko ima žrtev nagovor in navede, ali zahteva ugotovitev kazenske odgovornosti in kaznovanje toženca. Civilna stranka lahko da izjavo v zvezi s civilnim zahtevkom, ki ga namerava uveljavljati.

Katere informacije bom prejel med sojenjem?

Priča, povabljen na sojenje, se lahko pred sojenjem obrne na uslužbenca sodišča za podporo pričam, ki ji bo zagotovil ustrezne informacije. Uslužbenec sodišča za podporo pričam je sodni uradnik, ki pričam zagotavlja informacije o pričanju in spodbuja njihovo udeležbo na pričanju. Podpora pričam ne vključuje informacij o zadevi in ne sme vplivati na priče.

V kazenskem postopku ima žrtev pravico prejeti informacije o svojih pravicah in obveznostih ter o zadevi, biti navzoča pri procesnih dejanjih, razen če zakon ne določa drugače, in pregledati dokumente o kaznivem dejanju, storjenem zoper njo, po koncu preiskave pa prejeti kopije teh dokumentov.

Žrtev je treba obvestiti o obtožnici in o vseh odločbah, ki jo zadevajo, vključno s končno odločbo.

Ali bom lahko imel dostop do sodnih spisov?

Žrtev ima pravico pregledati dokumente o kaznivem dejanju, storjenem zoper njo, in dobiti kopije teh dokumentov kadar koli po koncu preiskave.

Sodišče mora zagotoviti pravico do vpogleda v dokumente, in sicer tako, da se prepreči nepotrebno razkritje zaupnih podatkov. Vendar se lahko izdaja kopij dokumentov omeji le na podlagi človekovega dostojanstva, osebnostnih pravic in pravice do spoštovanja.

■ Zadnja posodobitev: 18/07/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.